

Interparlementair klimaatoverleg

13 november 2017, Brussel

Gemeenschappelijke verklaring over het klimaatbeleid in België

Het interparlementair klimaatoverleg onderstreept de noodzaak en het belang van het Akkoord van Parijs dat op 12 december 2015 werd aangenomen door 195 landen. In dit akkoord staat de doelstelling om de opwarming van de aarde ruim onder de 2°C te houden en ernaar te streven om de opwarming van de aarde te beperken tot maximaal 1,5°C.

De parlementsleden van de Kamer en de Senaat, het Vlaams Parlement, het Waals Parlement en het Brussels Hoofdstedelijk Parlement, leden van het interparlementair klimaatoverleg, alsook een delegatie van het Parlement van de Duitstalige Gemeenschap met het statuut van waarnemer:

De heer Michel De Lamotte
De heer Damien Thierry

De heer Robrecht Bothuyne
De heer Johan Danen
De heer Andries Gryffroy
De heer Bart Nevens
De heer Willem-Frederik Schiltz
De heer Wilfried Vandaele

De heer André Antoine
Mevrouw Baltus-Möres
Mevrouw Magali Dock
De heer Benoît Drèze
De heer Philippe Henry
Mevrouw Joëlle Kapompole
Mevrouw Carine Lecomte
Mevrouw Lyseline Louvigny
De heer Edmund Stoffels

De heer Éric Bott
Mevrouw Liesbeth Dhaene
De heer Ahmed El Ktibi
Mevrouw Brigitte Grouwels
Mevrouw Évelyne Huytebroeck
De heer Pierre Kompany
Mevrouw Annemie Maes
De heer Charles Picqué
Mevrouw Viviane Teitelbaum
De heer Jef Van Damme
De heer Michaël Vossaert
Mevrouw Kenza Yacoubi

Zijn in Brussel bijeengekomen op 13 november 2017, tijdens de COP23 in Bonn, en hebben overeenstemming bereikt over de volgende verklaring over het klimaatbeleid in België:

1. De parlementsleden van de verschillende assemblees, leden van het interparlementair klimaatoverleg, spannen zich in om samen te werken aan een ambitieus klimaatbeleid en dit elk vanuit zijn bevoegdheden.
2. De verandering van het klimaat op aarde door de emissie van broeikasgassen is een enorme uitdaging voor de huidige en toekomstige generaties, met zware gevolgen op ecologisch, maatschappelijk en economisch vlak.
3. Het is onontbeerlijk om deze klimaatverandering te beperken, anders zijn de gevolgen voor de hele wereld onomkeerbaar. De verschillende assemblees moeten hier via hun beleid toe bijdragen.
4. Om te komen tot een efficiënt klimaatbeleid, dient elke relevante regeringsbeslissing getoetst te worden op haar impact op klimaat en klimaatbeleid. Die klimaattoets moet er voor zorgen dat de overheden consequent de vermindering van de uitstoot van de samenleving realiseren.
5. Om te komen tot een koolstofarme samenleving en economie, zijn structurele maatregelen nodig op korte, middellange en lange termijn. Om deze doelstelling te halen, moeten deze maatregelen sociaal billijk zijn en ruime steun krijgen bij de bevolking en alle relevante actoren van de samenleving. Het is eveneens belangrijk om elke kans te grijpen die nieuwe banen oplevert.
6. In samenspraak met de sectoren, zoals mobiliteit, huisvesting en gebouwen, landbouw, tuinbouw en veeteelt, industrie en energieproductie, moet een gezamenlijke klimaatvisie 2030 en 2050 worden uitgewerkt. De federale en gewestelijke entiteiten moeten een stappenplan vastleggen over verschillende zittingsperioden heen, met becijferde streefdoelen en tussendoelstellingen en dit op basis van een kosten-/ batenanalyse per sector.
7. Het interparlementair klimaatoverleg onderschrijft ook de routekaart van de Europese Commissie naar een concurrentieële, koolstofarme economie tegen 2050, die strekt tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met ten minste 40% ten opzichte van 1990 in 2030 en minstens 80% en indien mogelijk 95% tegen 2050. Tegelijkertijd dient erop te worden gewezen dat het concurrentievermogen van de Belgische ondernemingen moet worden gevrijwaard en dat het verschijnsel van koolstoflekken (carbon leakage) moet worden tegengegaan. Het interparlementair klimaatoverleg is er zich evenwel van bewust dat het IPCC zelfs oproept tot een vermindering met 55% van de uitstoot van broeikasgassen, het gebruik van 45% hernieuwbare energiebronnen en 40% energie-efficiëntie tegen 2030.
8. Het interparlementair klimaatoverleg roept de federale regering, de Vlaamse regering, de Waalse regering en de Brusselse regering op om de nodige inspanningen te doen om het akkoord van Parijs en de regelgeving van de Europese Commissie met betrekking tot energie en klimaat tegen 2030 en 2050 uit te voeren. Daartoe suggereert het om het percentage voor de vermindering van de broeikasgassen vast te leggen op 95% in vergelijking met 1990, en dit tegen 2050.
9. Het interparlementair klimaatoverleg pleit ervoor dat de Belgische jaarlijkse bijdrage aan de internationale klimaatfinanciering getuigt van een internationale klimaatambitie die zo mogelijk jaarlijks toeneemt. Een en ander moet met name concreet gestalte krijgen in de voortzetting en de verhoging van de begrotingsvastleggingen van de verschillende entiteiten voor de internationale klimaatfinanciering om internationaal concrete projecten te realiseren met het oog op de verhoging van de aanpassingsmogelijkheden in de ontwikkelingslanden, zij het door

technologische innovatie, die de mogelijkheid biedt de levensstandaard te verhogen en tevens de uitstoot van broeikasgassen te beperken, dan wel door energie-efficiëntie, door duurzaam beheer van de bodems, de landbouw en de bossen, door het beheer van de watervoorraden, enz.

10. Het interparlementair klimaatoverleg onderstreept de noodzaak om rekening te houden met de genderdimensie om de gevolgen van de klimaatverandering voor de vrouwen te verminderen omdat ze daarvan de grootste slachtoffers zijn in bepaalde regio's van de wereld, maar ook om een aanzienlijk deel van vrouwen en verenigingen die hen vertegenwoordigen te betrekken bij de klimaatonderhandelingen en de uitvoering van de strategieën.

11. Het interparlementair klimaatoverleg wil komen tot uitwisseling van goede praktijken en indien mogelijk, afstemming van initiatieven en maatregelen.

12. Het interparlementair klimaatoverleg roept de leden van de diverse parlementaire assemblees op om in de Kamer een klimaatwet en in de gewestparlementen klimaatdecreten en -ordonnanties met een positieve ingesteldheid te onderzoeken, met becijferde tussendoelstellingen en bijhorende klimaatbegrotingen ter terugdringing van de broeikasgasuitstoot.

13. Het interparlementair klimaatoverleg doet een oproep om een ambitieus energiebeleid te voeren, gelet op een noodzakelijke omslag naar hernieuwbare energie en rekening houdend met de federaal besliste kernuitstap. Het steunt het interfederale energiepact, waaraan gewerkt wordt en dat tot doel heeft een gemeenschappelijke, ambitieuze en breedgedragen visie te ontwikkelen over de energiedoelstellingen tegen 2030 en 2050. De leden van de verschillende parlementaire assemblees vragen om betrokken te worden bij de opmaak van dat interfederale energiepact.

14. Dat beleid moet een ambitieuze en kostenefficiënte bijdrage leveren aan de Europese doelstellingen op het vlak van energie-efficiëntie en gebruik van hernieuwbare energie, door op termijn af te stappen van het gebruik van fossiele brandstoffen en ze te vervangen door alle mogelijke duurzame alternatieven (biomassa, biogas, windenergie, zonne-energie, aardwarmte, warmtenetten, enz.).

15. Men moet ervoor zorgen om, in samenwerking met andere lidstaten van de Europese Unie, de financiële beleggingen in en de steun aan fossiele brandstoffen geleidelijk af te bouwen. Op middellange termijn, moet ook een strategie bepaald worden voor algemene decarbonisatie van onze economie tegen 2050, met tussentijdse doelstellingen, indicatoren en een actieplan voor een sterke circulaire economie.

16. Het interparlementair klimaatoverleg steunt onderzoek en ontwikkeling die tot doel hebben de energietransitie te bevorderen vooral op de gebieden die de grootste invloed hebben op het klimaat, met name hernieuwbare energie, beheer en de aanpassing van de energienetten, duurzame mobiliteit, landbouwproductie, circulaire economie en alle sectoren die rechtstreeks streven naar een lagere uitstoot van broeikasgassen.

17. Het interparlementair klimaatoverleg roept op tot een ambitieus mobiliteitsbeleid door middel van de bevordering van intermodaliteit, het terugdringen van de verplaatsingstijd van het openbaar vervoer en de kernversterking van woonomgevingen. Dat beleid moet ertoe leiden dat het openbaar vervoer, zoals de trein, de bus, de tram of de metro, maar ook de fiets en andere alternatieve verplaatsingsmodi zoals carpooling en carsharing aantrekkelijke en efficiënte alternatieven voor de individuele wagen worden.

18. De verschillende entiteiten moeten streven naar een geleidelijk verbod op het gebruik van personenwagens met verbrandingsmotoren met traditionele fossiele brandstoffen tegen 2050 en al naar een halvering tegen 2030. Alle mogelijke alternatieven, zoals slimme elektrische mobiliteit met oplaadinfrastructuur op basis van hernieuwbare energie of tankstations met waterstof, mobiliteit op biogas of op andere alternatieve brandstoffen, zullen versneld worden uitgebouwd, onder andere via een interfederaal ontwikkelingsplan voor alternatieve brandstoffen. Daarnaast is ook autofiscaliteit een belangrijk instrument.

19. De entiteiten ondersteunen de gemeenten en de bedrijven om een actief fietsbeleid te voeren, opdat meer mensen de fiets gebruiken voor hun verplaatsingen. Het doel is om tot een modaal aandeel van 20% te komen voor het gebruik van de fiets voor het woon-werkverkeer tegen 2030, eventueel op intermodale wijze. Bovendien, zullen de verplaatsingsplannen voor voetgangers worden bevorderd.

20. De alternatieven voor het goederentransport over de weg of via de lucht moeten eveneens worden aangemoedigd door het goederentransport langs het spoor of over het water, alsook partnerschappen met private mobiliteitsspelers aantrekkelijker te maken en korte ketens te promoten.

21. Het interparlementair klimaatoverleg streeft naar synergie tussen het beleid inzake ruimtelijke ordening, mobiliteit, waterbeheer, huisvesting, enz.

22. Het interparlementair klimaatoverleg roept op tot een ambitieus huisvestings- en bouwbeleid. Nieuwbouw moet vandaag de Europese normen inzake energieprestaties van de gebouwen in acht nemen en inzetten op renovatie van bestaande gebouwen, met name door middel van stimuleringsmechanismen om de energieprestaties van zowel de openbare als van de privégebouwen te verbeteren en aldus tot een heel laag energieverbruik te komen en energie-efficiëntie te bereiken.

23. Voorts moet worden gewerkt aan een geleidelijk afbouwscenario voor het gebruik van fossiele brandstoffen voor verwarming (in het bijzonder steenkool en stookolie) en zo de voorkeur worden gegeven aan meer doeltreffende verwarmingstechnieken, bijvoorbeeld warmtenetten en de collectieve verwarmingssystemen.

24. De overheden moeten een voorbeeldfunctie vervullen wat betreft energie-efficiëntie in hun gebouwen, duurzame mobiliteit enz. De overheden zullen daartoe overgaan tot de vergroening van hun wagenpark tegen 2030 door over te stappen op elektriciteit of alternatieve brandstoffen.

25. Het interparlementair klimaatoverleg roept ook op tot een ambitieus en milieubewust beleid inzake landbouw. In dat kader moeten korte ketens en landbouwvormen, met inbegrip van stadslandbouw, worden gepromoot die banen creëren en kwaliteitsproducten voortbrengen, de bodem duurzaam beheren en agrarische co-producten (biomethanisatie) nuttig gebruiken. Energie-efficiëntie en het gebruik van hernieuwbare energie moeten de landbouwsector verder efficiënter en duurzamer maken.

26. Het interparlementair klimaatoverleg is er van overtuigd dat er ook aandacht moet gaan naar gedragsverandering van mensen, door middel van initiatieven op het gebied van onderwijs, de opvoeding, de opleiding en de sensibilisering via cultuur. Daarvoor onderstreept het interparlementair klimaatoverleg het belang van sensibilisering over de ecologische voetafdruk van consumptie, bijvoorbeeld via een app.

27. Deze verklaring is aangenomen door de parlementsleden die deelnemen aan het interparlementair overleg over het klimaat. Zij roepen de verschillende regeringen, vanaf de COP23, op om actief bij te dragen tot het bereiken van de doelstellingen van het Akkoord van Parijs, in dezelfde geest van overleg en samenwerking zoals die er is onder de leden van het interparlementair klimaatoverleg.

28. Het interparlementair klimaatoverleg roept de overheden van ons land op om voortrekker te blijven op het internationale niveau en in te zetten op een sterke, ambitieuze klimaatdiplomatie en expertise.

29. Het interparlementair klimaatoverleg is de uitdrukking van een streven naar overleg en intensieve samenwerking over een uiterst belangrijk thema voor België en zijn Gewesten. De parlementsleden die aan het overleg hebben deelgenomen, onderstrepen de verrijking van de uitwisselingen tussen hun parlementen inzake klimaatbeleid en herhalen hun vastberaden voornemen om ambitieuze klimaatdoelstellingen na te streven.

30. Het interparlementair klimaatoverleg onderstreept dat het klimaatbeleid van de federale Staat en dat van de Gewesten maximaal complementair moeten zijn. Daartoe hebben de verschillende assemblees afgesproken dat het overleg tussen de federale overheid en de Gewesten wordt voortgezet binnen de Nationale Klimaatcommissie en binnen ENOVER / CONCERE voor het energiebeleid.

31. Het interparlementair klimaatoverleg wil zijn werkzaamheden in de toekomst voortzetten. In de eerste plaats met het oog op de COP24, waarvoor het een resolutie zal uitwerken waarin de doelstellingen van de voorliggende verklaring nog concreter worden gesteld en die bekrachtigd moet worden door alle parlementen die vertegenwoordigd zijn binnen het interparlementair klimaatoverleg, maar ook met betrekking tot het geïntegreerd nationaal energie- en klimaatplan 2030 dat ons land moet opmaken voor de Europese Unie en de jaarlijkse voortgangsrapportage die hierover ingediend moet worden.